

TUJ

Rok 34 | CURITIBA, 2 WRZESNIA SETEMBRO | 1959 | Nr. 35

Z DZIAŁALNOŚCI TOW. "POLONII" W RIO

Walne Zebranie Członków Towarzystwa, po wysłuchaniu sprawozdania Zarządu i Kół udzieliło im absolutorium 12 lipca b. r. poczyniło na kolejną kadencję wybrało uszczelniających, ze zmianą na stanowisku skarbnika. Obowiązki w 1959-60 roku pełnią: Prezes — B. A. Śliwowski, wiceprezes — J. Rusak, sekretarz — T. Lychowski, skarbnik — R. Busza, lawnik — P. Cukierman, R. Dąbrowski, T. Gabrys, bibliotekarz — H. Makówka, Kołofant — M. Dąbrowska; Komisja Rewizyjna — S. Balinska, A. Jesmanjowa, zastępcy: inż. B. Zaporski, J. Propper.

Warto wspomnieć, że w drugiej połowie XIX wieku zbrodniczość administracji zaborskiej w Polsce: zmuszenie do Prawosławia i rusyfikacja po 1863 roku, wywłaszczenie i germanizacja po odwołaniu cesarstwa Niemiec (1870) i wyszysk podatkowy Galicji, zmuszyły część zrozpaczonej ludności do emigracji zamorskiej.

Na "ładzie Wolności" — zastali przybyli żywczo wypracowani tu przez uchodźców politycznych po Powstaniach, którzy nie tylko zajęli stanowiska w życiu umysłowym jak: I. Domeyko twórcą Uniwersytetu w Santiago (Chile), czy inż. E. Habich założyciel Politechniki w Lima (Peru) i brali udział w wojnach (Secesyjne), w Paragwaju, Chile, Bolivi, Peru i Equadoru z Hiszpanią, w Meksyku) jako doradcy sztabowi i w szeregach, ale również jako świetni technicy — budowali porty obronne i koleje na trasach "nierozwiązalnych" jak: Callao-Oroya (4768 m. n. p. m.), Parana-guá-Curitiba, czy Santos — São Paulo.

W 126 rocznicę urodzin (1783-1909 r.), nastąpiło promieniste szczytków dożycia twórcy Republiki i pierwszego Prezydenta, Stanów Zjednoczonych Brazylii i Jego Matki, do pomnika wzniesionego ku czci bohatera i męża stanu na pracu Paris.

W Rio de Janeiro budował wtedy nowoczesną nadbrzeżną portu znakomity inż. Bronisław Rymkiewicz. Kolega-przyjaciel inż. Brodowskiego — z którym rozwiłzali trudności połączenia Santos z São Paulo, a przy strategicznie ważnych pracach zatrudniali rodaków. Wyjaśnia to szczególnie żywczo Prezydenta kraju, który w 1838 r. zniósł niewolnictwo, a w 1889 roku cesarstwo — oraz protektorat nad "Concordia", organizacją wzajemnej pomocy ludzi, którzy w ten sposób wyzwalali się od "opiek" konsularno-dyplomatycznej imperiów zaborszych na ziemi gościnnej, WOLNEJ.

Towarzystwo nasze jest spadkobiercą takich tradycji, więc hold Marszałkowi Deodoro oddała delegacja prezesów w kolejnych kadencjach: T. Gabrys (1944-45), K. Grezaki (1945-46), B. A. Meleniewski (1946-49-50), B. A. Śliwowski (1951-52-53, 54) (1958 - 59 i obecnie), p. o. prezesa I. Jesman i K. Sienkiewicz (1957-58).

Wedle protokołu należnego Głowie Państwa, w uroczystości wzięli udział dygnitarze z Prezydentem Republiką na czele, a egzekwice za dusze zmarłych odprawił Kardynał Metropolita.

W pochodzie i przy złożeniu urny, była obecna delegacja polska: - Poczest sztabonary naszego Towarzystwa w saskie kolejnych prezesów, p. n. Marszałek Manoel Deodoro da Fonseca razczył pierwszy polskiej organizacj, która powstała w stolicy pod nazwą "Concordia" (Zgoda), w rocznicę Powstania listopadowego w 1830 roku.

Poza pomoc materialną — zarobkiem, dani rodakom jako pomoc moralna swoją ideologię niepodległościową. W Brazylii, która przyjęła największą gromadę — mimo osobistej żywczości Pedro II — cesarza filozofa i filantropa — polskie organizacje niepodległościowe, mogły uzyskać zatwierdzenie urzędowe dopiero po upadku monarchii skolonizacji z dworami zaborskimi.

W Trzech Słowach

● **POBYT** przedstawiceli 21 państw amerykańskich, członków OPA (Organizacja Państw Ameryk), postanowiono odbyć IV Posiedzenie Plenarnej Rady Prawno-doradczej. Zebranie zainaugurował minister sprawiedliwości Chile — Julio Philippi.

● **W PRZYGOTOWANIU** znajduje się plan nowego zebrania czterech wielkich mocarstw celem nowych negocjacji w sprawie ogólnego urobrojenia. W związku z tym mówi się również o wyjeździe Eisenhowera do stolicy Niemieckiej Republiki Federalnej — Bonn. Ma tam również przybyć premier socjalistyczny Nikita Chruszczow.

● **MILTON EISENHOWER**, przybywający obecnie w Meksyku stwierdza, iż Stany Zjednoczone oparcywały już sposób zwalczania wpływów komunistycznych w Ameryce Południowej. Dotyczy to czterech punktów: zasilenie ministerstwa w potrzebne mu narzędzia i nawozy, rozwój przemysłowego Ameryki Południowej, szybsze i lepsze szkolnictwo oraz ostrzejszy nacisk nad grupami filozoficznymi i komunistycznymi zastosowania przez wszystkie rządy państw Ameryki Południowej.

● **LAOS**, gdzie obecnie trwa rewolucja antykomunistyczna, poprosił Stany Zjednoczone o pomoc. Rząd Stanów Zjednoczonych postanowił udzielić pomocy z broni i żywności, pozostałe po wojnie światowej w Okinawie, na Filipinach, Formozie i Guan, oraz umocnienia i pomocy technicznej w organizacji wojska.

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

★ **DO RIO** przybył ze Stanów Zjednoczonych ambasador Walker Moreira Sales, ażeby zabrac stał swoją rodzinę oraz otrzymać odpowiednie instrukcje od prezydenta Juscelino Kubitscheka oraz Ministra Spraw Zagranicznych. W wywiadzie udzielonym dziennikarzom zaznaczył, że nie przeprowadził jeszcze żadnych rozmów na temat pomocy finansowej ze Stanów Zjednoczonych i nie ma nawet zamiaru o nią prosić. Niezależnie jednak od tego są prowadzone odpowiednie umowy z Eximbankiem (Eksport-Import Bank).

★ **KONTROLANDYSCY** — **MARYNARZE**. W porcie morskim w Rio de Janeiro otwarto 50 wielkich skrzyń należących do "osobistego użytku marynarzy". Alfândega, która zajęła się sprawdzaniem tego "osobistego bagażu" przekonała się, że znajdują się tam samochody osobowe, motocykle, fortepiany, lodówki itp. Starek przybył ze Stanów Zjednoczonych. Za równo kapitan statku, jak i marynarze będą stawieni przed sąd federalny "przejdzie na własność państwa.

★ **BRAZYLIA** zamówiła w Stanach Zjednoczonych 20 tysięcy ton fasoli (fizonu). Pierwszych 5000 ton zostało załadowanych w Stanach Zjednoczonych i już są w drodze. — Czy naprawdę trzeba fizon sprowadzać? Tak! — Ale też i nie? — Co jest powodem, że Brazylii brak fizonu? To prawda, brak fizonu, ale przecież wielkie spożycie, ale przecież i wiele się go uprawia. Pier-

N. OJCIEC GENERAL W KURYTYBIE

Dnia 31 sierpnia o godz. 6-tej wieczór przybył samolotem z São Paulo w towarzystwie przewielebnego Konsultora Generalnego, Ks. Fr. Godinho i przew. Ks. Wizytatora prow. Brazylijskiej Ks. Józefa Sales, Najcz. O. General William Slattery, Przełożony Księży Misjonarzy i Siostr Miłosierdzia.

Na lotnisku oczekiwali dostojnego gościa J. Eksc. Dom Jerônimo Mazzarotto biskup akylariusz archidiecezji kurytybskiej w towarzystwie J. Eksc. Ks. Bpa. Ignacego Krauzego, J. Eksc. Dra. Nivona Weigert'a, Sekretarza Szkolnictwa i Kultury i kapitana Diogo Marconi Luchesi — przedstawiceli rządu stanowego Parany, oraz Konsul belgijski — Alfredo Charvet.

Księża Misjonarze i klerycy z Domu Centralnego z Przew. Ks. Wice-Wizytatorem Stanisławem Piaseckim na czele, Księża Misjonarze z Małego Seminarium św. Józefa z Orleansu z przedstawicielami matosemijnarzystów, Księża Misjonarze z Małego Seminarium w Araucarii z przedstawicielami matosemijnarzystów, Księża Misjonarze z parafii Orleans, Abranches i Araucarii, oraz kapelani Sanatorium Portão i São Carlos. — Przeszło 40 Siostr Miłosierdzia z przew. Siostra Wizytatorką na czele. Przedstawiciele Konferencji Panów Miłosierdzia z prezesem i Dr. Elias Karam, przedstawicielka Stowarzyszenia Dzieci Marii i inne osoby. Delegacja z Sanatorium na Portão: Szeł Kliniki Dr. Eloy Bettega, przedstawiciel dyrektora Sanatorium Portão, Dr. Amadeu P. Beduschi, oraz Dr. Osvaldo Guiss.

Po przywitaniu, Najczcigodniejszy Ojciec General w towarzystwie władz rządowych i kościelnych udał się do Domu Centralnego Księży Misjonarzy wiceprowincji polskiej w Kurytybie.

1-go września O. General złożył wizyty urzędowe: gubernatorowi stanu, Maysés Lupion, J. E. biskupowi sufraganowi Kurytyby Dom Jerônimo Mazzarotto, oraz prefektowi Kurytyby Iberè de Matos.

2-go września, N. O. General poświęcił czas Księżom wiceprowincji kurytybskiej i Seminarium Włgkzszemu św. Wincentego a Paulo.

3-go września N. O. General będzie gościem Małego Seminarium Księży Misjonarzy w Araucarii, odwiedzi także kolegium SS. Miłosierdzia i parafię powierzoną Księżom Misjonarzom. — Po południu złoży wizytę w Domu Centralnym Siostr Miłosierdzia w Kurytybie, oraz w Kolegium Mercés.

4-go września uda się do Małego Seminarium Diecezjalnego zarządzanego przez Księży Misjonarzy prowincji brazylijskiej w Orleansie, przy czym odwiedzi parafię Orleans, a nad wieczorem parafię Abranches i Kolegium SS. Miłosierdzia w Abranches.

5-go września O. General William Slattery otworzy i poświęci "Pawilon Dziecięczy" przy szpitalu Nossa Senhora das Graças, odwiedzi "Lar das Meninas" i "Educandário Portão". Po południu wyjedzie do Irati, gdzie dnia 6-go odwiedzi Kolegium Księży Misjonarzy brazylijskim, Kolegium i Szpital Siostr Miłosierdzia, oraz parafię misjonarską św. Michała Archanioła.

Dnia 7-go września wyjedzie do Porto Alegre.

MATKA GENERALNA SS. MIŁOSIERDZIA W KURYTYBIE

Złotymi głoskami zapisze się miesiąc wrzesień na kartach historii Zgromadzenia Księży Misjonarzy i Siostr Miłosierdzia w Kurytybie.

Gościmy wśród siebie N. O. Generala William Slattery. Zgromadzenie Siostr Miłosierdzia oczekuje z niewypowiedzianą radością także wizyty N. Matki Generalnej Francine Lepicard, która w dniach 7 i 8 września odwiedzi Prowincję Kurytybską, należącą do jednej z nowszych a jednak rozwijającej się coraz pięknie i nieustępującej innym, pod względem poświęcenia i rozmachu dzieł.

Najwyższa Przełożona Siostr Miłosierdzia N. M. Francine Lepicard stoi na czele najliczniejszej armii dusz Bogu poświęconych, bo 40 tysięcznej falangi Siostr Miłosierdzia, rozrzuconych po całym świecie, jest 50-ta z rządu Przełożona Generalna. Odbarzona niezwykłą inteligencją, wyrobieniem wewnętrznym, niecodzienną roztropnością połączoną ze stanowczością, po raz drugi obarczona została najwyższą godnością w Zgromadzeniu. Przed tym piastowała odpowiedzialne stanowisko jako Mistrzyna Nowicjatu w ówczesnych Indochinach, Ekonomki Generalnej w Paryżu, Wizytatorki prowincji argentyńskiej i hiszpańskiej.

Biorąc udział w radościach Prowincji Kurytybskiej SS. Miłosierdzia z okazji wizyty N. Matki Generalnej — Księża Misjonarze witają z uczuciami braterskiej miłości N. M. Generalną Francine Lepicard na Ziemi Piniorów w uroczym Mieście Uśmiechu życząc szczęśliwego i błogostawionego pobytu wśród obu rodzin św. Wincentego a Paulo.

Program Wizyty Najprzewielebniejszej Matki Generalnej Siostr Miłosierdzia:

7-go września o godz. 10,55 przyjazd na lotnisko i przywitanie w Domu Centralnym. Po południu zwiedzanie Domu Centralnego i Szpitala Nossa Senhora das Graças. W tym samym dniu o godzinie 7,45 uroczysta akademia na cześć N. Matki Generalnej.

8-go września zwiedzanie domów Siostr Miłosierdzia w Abranches, Lar das Meninas, Dispensário São Vidente i Instituto N. S. das Graças.

9-go września o godzinie 8-mej audyencja u gubernatora stanu Maysés Lupion. O godzinie 9-tej zwiedzanie Educandário — Portão. O godzinie 12-tej powrót do Domu Centralnego. O godz. 16-tej wyjazd.

Centralny Komitet Parański Obchodu Tysiąclecia Państwowości Polski

Sekcja Kulturalno-Artystyczna przy Centralnym Komitecie Parańskim, Obchodów Tysiąclecia Państwowości Polskiej w Kurytybie, jak już naszym Czytelnikom wiadomo, stara się o przybycie do Kurytyby, pianistki polskiej Lydii Grychtolówny, która brała udział w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Rio de Janeiro. Dotąd jednak nie ma, do kładnego terminu zarówno przybycia, jak i dnia w którym będzie koncertowała. Pragniemy jednak podać, że w Kurytybie odbędą się dwa koncerty jeden w sali muzycznej przy Uniwersytecie Parańskim, a drugi w sali Towarzystwa União — opuszczają swoje siedziby dla szukania zarobku, pozostawiając kobiety wraz z dziećmi na łaskę losu. Taki stan rzeczy nie może trwać dłużej i trzeba temu zapobiec.

WOLNA TRYBUNA

W Troscie o Prawdę Historyczną

VI

Sugerowanie polskim czynnikom rządzącym lekceważenia sobie Niemców lub bestroski z powodu obwiniającego z nimi paktu, wreszcie nazywanie tego paktu "przyjaźnią", jest absolutnie niezgodne z prawdą historyczną...

ty i takie spekulacje były możliwe do pominięcia tylko przy użyciu dyktanda mentalnego, którego tradycja i mentalność Polaków nie znała.

Jest w tych słowach zawarta ohydra prawda. Oparcie się w okresie 1918 - 1939 zarówno o Niemcy, jak ewentualnie o Związki Sowieckie, musiałyby w każdym razie albo uczynić z Polski satelitę tego lub tamtego mocarstwa, albo wrzucić nasze państwo w orbitę chwilkowego ale nieuniknionego ze względów politycznych porozumienia sowiecko-hitlerowskiego...

"Katastrofa Polski jest przede wszystkim rezultatem jej prawdziwej historii za czasów dawniej Rzeczypospolitej, jej geograficznego położenia i niewielkiej liczby ludności plemienia polskiego pomiędzy dwoma mocarstwami, a dopiero w drugiej linii skutkiem takich czy innych błędów polityki polskiej. Beznamiętne i bezinteresowne rozważanie historii ostatnich trzydziestu lat (obecnie już czterdziestu - przypisek mój) prowadzi do wniosku, że nurt polityki polskiej mógłby być inny tylko gdyby na przełomowych zakrętach historii raz wobec Rosji w latach 1918-19, drugi raz wobec Niemców w 1939 roku, rządy polskie obrwały drogę odwrotną od tej której chciały, niemal bez wyjątku, naród polski - drogę wyraźnie satelicką. Oba razy byłoby to nieobliczalny skok w ciemność. Takie raptowne zwro-

Jest więc faktem absolutnie bezspornym, iż polskie szaty nie wierzły i nie mogły wierzyc w "przyjaźń" niemiecką. Ale spróbujmy zorientować się, czy szaty te wierzły wobec tego wyłącznie w siłę ramienia żołnierza polskiego, czy też może miały one inne podstawy do względnej optymistyki w chwili, gdy nieuchronnie zagroziła wojna. Sprawy te są obecnie równie dobrze znane, jak tyle innych które dotychczas zostały omówione w pracy niniejszej. Nie dodając niczego od siebie, przytoczmy wyjętek z artykułu, drukowanego w Tygodniku "Polska" z dnia 2-5-1946 (8):

(8) - Tygodnik "Polska", Świadczenie niemieckie (Idee i Dokumenty). Monachium, 1946.

C. d. n. Jan Wójcik

Przedstawiciel Konsulatu PRL W MASSARANDUBIE

Kolonie polskie położone nad rzeką Massaranduba w stanie Santa Catarina zostały pod koniec lipca przedstawicieli Konsulatu PRL w Curitiba p. Atac-mię L. Golebiowskiemu, któremu miałem przyjemność towarzyszyć wraz z moją córką, Heleną Werpachowską - nauczycielką z Kurytyby.

ni zawsze kwiatami i płynącymi z najlepszych uczuć prostymi słowami. Na nasze spotkanie wychodził bez wyjątku wszyscy od najmłodszych dzieci do starców, którzy narzekała jeszcze dni, w których jako dzieci przybył wraz z rodzicami na te tereny.

Nieraz trudno nam było zlokalizować pochodzenie niektórych osób, gdyż w rozmowach obserwowaliśmy terminy miejscowości sprzed II wojny światowej. Nikt przecież z tych kolonistów nie zna niepodległej Polski, wszyscy wychylił jeszcze spod zaboru. Bardzo miłym z tego powodu jest fakt, że wszyscy mówią dobrą polszczyzną zachowując poza tym prawie wszystkie tradycje swoich ojców począwszy od ubioru a skończywszy na czysto polskiej kuchni, o czym możemy się przekonać będąc osobiste u pp. Prawnułkich, Kuzmierskiego, Tarnowskiego, czy Radwańskiego - zasłużonych Polaków.

W Gwarantim zwiędaliśmy także szpital Sióstr Bernardynek, przyjeźdźców z Polski. Trzeba tutaj zaznaczyć z uznaniem, że powstanie tego szpitala zawdzięcza miejscowa kolonia inicyjatywie dwóch sióstr: już zmarłej siostry Alojzje i jeszcze żyjącej siostry Róży, gorliwie popartych przez księdza proboszcza Antoniego Kuczerowskiego i wikarego Feliksa Rejskiego. Szpital ten stanowi chlubną kartę w historii Rodaków z Massaranduby i należy poświęcić tej sprawie więcej miejsca, co obiecuje zrobić przy najbliższej okazji.

Na zakończenie pozwolę sobie na oróżną refleksję. Przynamnie należało z uznamiem, że kolonie te zachowały prawie całkowicie polskosc w drugim, trzecim i nawet czwartym pokoleniu. Nie wątpiła zasługę posiadała na tym polu księżka proboszcz Antoni M. Kuczerowski, który borykając się z olbrzymimi trudnościami nie zaniedbuje swoich obowiązków przede wszystkim Polaka. Dobrze by było, abyśmy cenili te zalety u wszystkich, a na tym miejscu chcę wyrazić podziękowanie ks. Kuczerowskiemu za trudny jakże poniosły w przygotowaniach nasz wizyt, staropolskim "Bóg zapłać".

Dr S. Felix Werpachowski.

Po południu i w następnym dniu zwiędaliśmy jeszcze osady polskie na Linha Telegrafica, Braco do Norte, Benjamin Constant i Treze de Maio. Wszędzie spotykaliśmy się z charakterystyczną dla naszego narodu gościnnością i serdecznością, wita-

ADWOKAT

DR. LUCJAN KASPRZAK

Zna język polski

Biuro przy Praça Osório, 45 - piętro I, sala 105 (EDIFICIO ANA CRISTINA) Przeprowadza sprawy naturalizacji, robotnicze, inwentarzne, procesy cywilne, kryminalne i ułatwia nabywanie ksiąg na policji dla cudzoziemców.

Fumo TIETE - AMARELI-NHO. - Fajki od Cr\$ 25,00 do Cr\$ 1.850,00; - Chmiel - Pilhas - Lanternas - Ostrzenie maszyn do włosów - nożyceek - Broń palna - Sztylety - Przybory dla fryzjerów, i. t. d. Florecci - Rosário 66.

Bóg - Honor - Ojczyzna Tysiąc lat historii! Złoty nasz grosz szczerze Byśmy żyli w glori!

ZŁOTE GODY MAŁŻEŃSKIE

Jerzego i Filomeny Staśkiewicz

Niecodzienna uroczystość przyjął miasto Caçador (S.C.), z okazji 50-lecia pojęcia małżeńskiego Jerzego i Filomeny Staśkiewicz. Jubilat, przez nie całe 7 lat pobytu w tym mieście, podbił swym usposobieniem serca mieszkańców tak, iż ten rzadki jubileusz zamienił się w wielką uroczystość kościelną i rodzinną. Po uroczystym nabożeństwie jubileuszowym w miejscowym kościele parafialnym pod wezwaniem Św. Franciszka z Asyżu, przy liczny udział krewnych, znajomych i przyjaciół odbyła się uroczystość zewnętrzna w salonie parafialnym, która przebiegła się do wieczora.

Jubilaci pochodzą z Bukowiny. Tamże pobrali się i zaraz wyruszyli do dalekiej Brazylii i zamieszkali w Vera Guarani w Paranie przeszło 40 lat. - Wychowali trzech synów i 5 córek. Czworo z nich mieszka w Caçador. Jubilaci cieszą się czczeniem zidowiem i pełni zapalu, mieszkać blisko Caçadoru, kontynuując swą pracę jako wycarowi pełni zapalu kolonistów, związani trudem i pracą z ukończoną ziemią brazylijską.

Szanownym Jubilatom, gorliwym czytelnikom "LUDU" najserdeczniejsze życzenia obfitych łask Bożych z okazji Złotych Godów Małżeńskich przesyła

Redakcja i Administracja "LUDU".

DR. MIROSLAW BARAŃSKI

LEKARZ - Laureat i Docent Uniwersytetu Paranańskiego. Specjalista od Chorób Przewodu Pokarmowego, Żołądka, Wątroby, Kiszki. Leczenie Wzrostów Żołądkowych, Chorób Wątroby, Zapalenia i Pasożytów Kiszki (Ameba, Tasiemiec itd.) KLINIKA OGOLNA CHOROBY WEWNĘTRZNYCH Konsultorium: ULICA CANDIDO LOPES 205 - 6-te piętro (Edificio Brasilino Moura). Przyjmuję od 2 do 5 po południu. Rano w wyznaczonych godzinach - Tel.: 4-7143 Rezydencja: ULICA CORONEL DULCIDIO, 1571 CURITIBA - TELEFON 4-5290

PACZKI DO POLSKI

WSZYSCY WIEDZĄ, że jedyna droga niezawodna, szybka, gwarantowana dla pomocy RODZINOM w KRAJU jest:

PEKAO TRADING CORPORATION

Przyjmujemy zamówienia na: Zlecenia Specyfikowane, według katalogów, obejmujące: paczki żywnościowe, materiały tekstylne 100% wehny-eksportowe, obuwie, rowery, samochody, radia, telewizory, zegarki, wieczne pióra, paczki prezentowe dla pań i panów, konfekcja damska, męska i dziecienna, maszyny do pisania, maszyny do szycia, meble, materiały budowlane, inwentarz żywy i wiele, wiele innych rzeczy.

Przyjmujemy zamówienia na: Paczki tak zwane "DO WYBORU". Odbiorca w Polsce wybiera na te zlecenia towary i przedmioty najbardziej mu potrzebne.

Przyjmujemy zamówienia na: LEKARSTWA AMERYKANSKIE DLA POLSKI. PEKAO posiada na składach w Kraju - wielki asortyment lekarstw amerykańskich, które są odsyłane szybko do domów. WSZYSTKIE PACZKI PEKAO SĄ BEZ CŁA dostarczane na prowincji do domów, bez żadnych dodatkowych opłat.

Prosić o katalogi REPREZENTANTA PEKAO Trad. Corp. New York H. BERGMAN, - São Paulo, Brasil. Caixa Postal Nr. 5127. - Tel.: 52-87-29.

DR. S. FELIX WERPACHOWSKI

Chirurgião - Dentista Odontopediatra

CONSULTORIOS:

Edificio Brasilino Moura Rua Cândido Lopes, 205 7º andar - conjunto 77

HORARIO: As 2-as, 4-as e 6-as Feiras, das 8,30 às 11,30 horas e quarta-feira à tarde.

NA RESIDENCIA:

Todos os dias menos 4-as Feiras. Das 14,00 às 18,00 horas e à noite Terças e Quintas-feiras.

Rua Major França Gomes, Esquina Curupaça Nr. 781 Vila Carmela Dutra - Santa Quitéria

Halo! Halo!

Sluchajcie audycji polskiej RADIA 9 DE JULHO. São Paulo, na falach średnich 540 lub krótkich 31, w każdą niedzielę o godzinie 7,15 rano.

U. D. N. Para Vereador THADEUS DOLINSKI

INFORMAÇÕES E CÉDULAS

- Dr. Edwino Tempiski, Francisco Florecci, Edwino Walewski, José Kmiec, José Urban, Ludovico Kaniak, Radomil Celinski, João Felipek, Irmãos Kurek, Mieczyslaw Zielonogora (Ca-sa Bela), Francisco Urban, Pedro Zwir, Aderbal Santos Machado, Zdzislaw Chybor, Altair Corrêa Rêh, Miguel Rozewicz, Hildo Ferreira de Barros, Segismundo Selski, Praça Osório 398, R. do Rosário 64, Praça Tiradentes 194, Praça Carlos Gomes 174, R. Carlos de Carvalho 174, R. Dez. Westfalen 174, Praça Zacarias 36/174, R. Cruz Machado 77, R. Marechal Floriano 65, R. Riachuelo 171, R. Carlos de Carvalho 68, R. XV de Novembro 204, R. André de Barros 45, R. Ceará 108 - Ponta, R. Paraíba 69 - Ponta, R. Alvaro Jorge 656 - Ponta, Pr. Generoso Marques 312, andar Sala 7, Praça da Ordem 152

ZAPROSZENIE

Grémio "UNIAO-JUVENTUS" ma zaszczyt zaprosić wszystkich członków, jako też ich rodziny, na wielki BAL RÓZ (Ball des Rosas), który odbędzie się dnia 12-go września, w sali Terzystwa, przy ulicy Carlos de Carvalho Nr. 575. Początek o godzinie 22-giej. - Orkiestra "OS BATUETTES". Stoly i specjalne zaproszenia w sekretariacie Towarzystwa. Za Zarząd: GERALD DOMACHOWSKI

Casa de Saude S. FRANCISCO

RUA SAO FRANCISCO, 147 - CURITIBA - Telefon 4-448. Kompletnie wyposażona Chirurgia, Położnictwo, Radioterapia, waskulnawna. Radiodiagnostico. Leczenie raków. Radioterapia. Współpraca wolna dla wszystkich lekarzy.

BEZTROSKE LATA

Wakacje się skończyły i nasze dzieci wracają do szkół zdrowe, wesole i bez troski. Jedynie Rodzice wiedzą, ile kosztów i trudów muszą ponieść aby ich pociechy miały wszystko czego potrzebują. Jeżeli macie krewnych w Polsce, którzy mają dzieci w wieku szkolnym, to pomyślcie jak bardzo wskazaniem jest postać im pomoc w postaci PACZKI PEKAO. Jeżeli nie wiecie co zrobić to zostawcie Waszym krewnym wybór towaru, wysyłając paczkę t. zw. do wyboru. Paczki Pekao można wysłać tylko przez upoważnionych przedstawicieli Pekao lub przez PEKAO TRADING CORPORATION, 25 Broad Street, New York 4, N. Y.

SĄ NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI I DLATEGO CHCESZ SIĘ W POLSCE WIELKIM POWODZENIEM.

WŁAŚNIE TERAZ JEST PORA, ABY JE ZAMÓWIĆ DLA SWOICH BLISKICH.

KAŻDY PRZEDSTAWICIEL PEKAO OKAZUJE WAM KATALOG PROBEK, ZAWIERAJĄCY CIĘBRZYMI WYBÓR.

PO CENNIKI PISZCIE DO MIEJSCOWYCH PRZEDSTAWICIELI LUB DO

PEKAO Trading Corporation 25 BROAD STREET, NEW YORK 4, N. Y. DEPT.

'LUD' Director: Pe. Dominio G. Wisniewski. Proprietário: Dr. Antonio Flakowski. Alameda Cabral N° 846 - Tel.: 4-1485. Prosimy zawsze adresować: REDACJA "LUDU" CAIXA POSTAL: 155 - CURITIBA - PARANA.

MINERVA FARMACIAS E DROGARIAS

Jest to firma, która słynie na rynku ze swoich wyborowych lekarstw - z Filiami hurtownymi i detalicznymi. CURITIBA: - MINERVA, PRINCIPAL, CENTRAL, BRASIL, MINERVA 15, SUISSA, POPULAR, DEODORO, COLOMBO e OSÓRIO. ★ INTERIOR: - PONTA GROSSA, LONDRINA, MARINGÁ, PARANAGUA E UNIAO DA VITORIA. SO POSTAL" w jednej z DROGARIAS MINERVA, które zawsze są gotowe, aby obsłużyć tych, którzy je potrzebują.

Kawak ROLNICZY

Odlączenie Prosiąt od Maciory

stosowany dość szeroko w praktyce zwyczaj odłączania prosiąt w 6 tygodni po urodzeniu jest nie bardzo odpowiedni. W tym czasie bowiem prosięta nie są jeszcze w stanie prowadzić samodzielnie życia. Pozbawienie ich w tym wieku ciepła i mleka matki, kiedy jeszcze same nie potrafią w pełni pobierać pasz stałych, powoduje, że prosięta zatrzymują się tak znacznie w swoim rozwoju, że dopiero po kilku miesiącach dochodzą do normalnego stanu.

Właściwym terminem odlączenia prosiąt jest 56 dni ich życia. Czynności tej nie należy jednak przeprowadzać gwałtownie, trzeba zarówno maciorę, jak i prosięta stopniowo do tego przyzwyczajać.

Na początku ósmego tygodnia ssania zaczyna się prosięta na noc odlączać od maciory. W ten sposób przyzwyczaja się je stopniowo do utraty ciepła matki, z którego korzystają one dotychczas w nocy. Następnie poza nocą, również w ciągu dnia zamyka się prosięta na coraz dłuższy czas w szafie. Tutaj z kolei chodzi o stopniowe odzwyczajanie ich od ssania matki, co jest wskazane również dla zaszuszenia samej maciory. Postępując w ten sposób, na tydzień przed odlączeniem prosiąt

przebywają z matką tylko na krótko i są dostatecznie przygotowane do prowadzenia samodzielnego życia.

Odlączone prosięta zostawiać jednak nadal w tym samym pomieszczeniu, w którym się urodziły. Dzięki temu łatwo przyzwyczają się do nowego otoczenia, nie tracąc chęci do jedzenia i osłagając dobre przyrosty. Zwierzętom podawać dokładnie tę samą paszę, jaką otrzymywały w okresie ssania.

DR. LEOPOLD ANTONI SOKOŁOWSKI
ADWOKAT
Praça 8 de Janeiro, 662
SAO JOSE DOS PINHAIS

Sprawy cywilne i kryminalne
— w Kurtybiel i Interiores
— rozmawia po polsku —

DR. GABRIEL NOWICKI
Dyplom uniwersytetu Faryjskiego
Były profesor uniwersytetu Faryjskiego
Po powrocie z Europy przyjmuje: Farmacja, Stelfeld
Praça Tiradentes 530 od godziny 9-tej do 1-szej po poł.
Rezydencja: Carlos de Carvalho 369, od godziny 3-tej do 6-tej po południu.
Choroby ogólne. Specjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.

100 CYGAR Cr\$ 120,00; 200 papierosów Cr\$ 58,00; Fumo em corda 18 gat.; fumo desfilado 20 gatunków. Pedras para isqueiros de 1 - 3 e 4 cruzeiros; Isqueiros desde 40 a 1.000 cruzeiros.
Florencei — Rosário 66.

Ręczniki oraz Ręczniki kąpielowe. Materiały wprost z Fabryk po Cenach Popularnych w

CASAS FERNABUCANAS
Curitiba:
Praça Tiradentes, 562
Praça Zacarias, 600
Portão:
Av. Rep. Argentina 4011
S. José dos Pinhais Antonina

Casa 3 "B"
BOM - BONITO - BARATO
Ilpolita Dopieralskiego
Wielki wybór: ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, kaszal, etc. Artykuły uogólnie dla mężczyzn, kobiet i dzieci.
Po cenach fabrycznych
Curitiba, ul. Riachuelo Nr. 398
Telefon 4-4556 - Paraná

SAÚDE FÓRÇA
HAEMATOGEN do D' HOMMEL
LAB. REUNIDOS PARANÁ LDA.
Calle Postal 785 - Curitiba

OTRZYMALISMY DRUT KOLCZASTY, CHMIEL, NAKRYCIA "ENCERADOS" DLA SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH - SULFAT MIEDZIANY
Przedstawiciele
TODDY DO BRASIL S.A.
BENJAMIM ZILLI & CIA. LTDA.
PRAÇA CORONEL ENRAS, 143 - CURITIBA

A MODESTA
RUA JOSÉ BONIFÁCIO, 123
WIELKI WYBÓR OBUWIA I MATERIAŁÓW ŁOKIOWYCH
PO CENACH BARDZO NISKICH W SKŁADZIE
JANA GŁODZIŃSKIEGO

OBORNIK PODSTAWOWYM NAWOZEM POD LUCERNE

Nie tylko stanowisko decyduje o udaniu się lucerny.

Jeśli chodzi o wysiew letni, wiemy, że najlepszym stanowiskiem będzie pole po rzepaku ozimym, wczesnych ziemiakach lub wczesnie sprzątniętych zielenkach oraz ozimym jęczmieniu.

O udaniu się lucerny decyduje również przygotowanie roli, sposób w jaki i czym została nawieziona.

Lucernę należy obficie nawozić, gdyż tylko wówczas może wydać bardzo duży plon paszy.

Wapnowanie pól jest koniecznym warunkiem dobrego rozwoju bakterii brodawkowych, współzyczących z lucerną i dostarczających jej azotu, który czerpią z powietrza. Lecz niezależnie od tego lucerna potrzebuje dużo wapna jako pokarmu.

Wapnowanie gleby najlepiej jest przeprowadzać w jesieni, wysiewając pod orkę zimową nawozowe

wapno palone i mielony wapniak.

Podstawowym nawozem pod lucernę jest obornik, który zawiera wszystkie składniki pokarmowe dla roślin, a poza tym wprowadza do gleby wiele pożytecznych bakterii, dla których stanowi dobrą pożywkę. Obornik lepiej jest dawać po rośliny okopowe, po których przychodzi lucerna.

Oprócz wapna i obornika należy dawać również nawozy sztuczne. W pierwszym roku swego rozwoju, to jest od zasiewu na wiosnę aż do jesieni, lucerna wytwarza obfitą sieć korzeni.

Należy pamiętać o tym, że waga korzeni w pierwszym roku często jest czterokrotnie większa niż łodyg nadziemnych. Roślina do rozwoju tak dużej masy korzeni potrzebuje wiele pokarmów, a w szczególności dostatecznych ilości fosforu i potasu. Chodzi przy tym, o to, aby nawozy te równomiernie rozmieścić w całej warstwie ornej, aby szybko rozwijające się korzenie, sięgające coraz głębiej w ziemię mogły być zaopatrzone w pokarm. I dlatego nawozy fosforowe i potasowe najlepiej dać pod orkę zimową, która należeć je z glebą wymiesza.

Lucerna należy do roślin głęboko korzeniujących się. — Wymaga więc, podobnie jak buraki, głębokiej orki na zimę. Powinno się orać na głębokość 25 - 30 cm.

Rozmaitości Gospodarcze

★ PRZYSPIESZANIE WYKSZTAŁCENIA SIĘ KWIATOSTANÓW. — Cebule roślin kwiatowych preparujemy w tym celu, żeby przyspieszyć wykształcenie się liści i kwiatostanów. Szczególnie ważne znaczenie ma zabieg ten przy pedzeniu cebul hiacynatów w okresie zimowym.

Polega on na tym, że cebule, które przeznaczamy do pedzenia, tak aby zakwitły w okresie zimowym, podajemy działaniu temperatury plus 34 stopni C., po 10 dniach temperaturę obniżamy do 29,5 stopni C., a po następnych 5 do 6 tygodniach — do 17 st. C., w której powinny przebywać trzy tygodnie. Zabieg ten przeprowadzamy z początkiem lata, po wyjęciu cebul z ziemi.

Nowoczesne badania wykazały, że cebule zamiast w wysokiej temperaturze, można z początkiem umieścić w temperaturze znacznie niższej, bo 20 stopni C., a dopiero potem przenieść na 10 dni do pomieszczenia o 30 stopni C. (temperatury te wpływają na stałe podniecenie, w skutek czego kwiaty na pedni rozmieszczone będą gęściej niż na pedni okrągłej). W dalszym ciągu stosujemy takie same temperatury jak przy pierwszym sposobie.

Zabieg ten pozwala na uzyskiwanie dość wczesnych kwiatów w okresie zimowym. Pomysł ten zawdzięczamy ogrodnikowi holenderskiemu, Mikolajowi Dames.

★ EKSPORT KONI Z POLSKI ZA GRANICĘ. — O ile w pierwszych latach po wojnie, Polska importowała konie, to obecnie eksportuje je.

W początkowej fazie eksport obejmował wyłącznie konie na rzeź. Obecnie eksportuje się konie sportowe, które znajdują chętnych nabywców w Holandii i Niemczech Zachodnich. Szczególnym popytem cieszą się konie zarodowe.

Końmi polskimi zainteresowały się ostatnio również Anglia, Włochy i Bawaria.

dzi na wzgórze. Pilot ich nie rozganił i radzi im byli. Opowiadała mi sąsiadka, że harcerze chętnie odpowiadali na pytania goleszowian.

Następnego też ranka instruktor zapowiedział trening do drugiej kategorii "B", bowiem wszyscy już prawie uzyskali pierwszy stopień. Oczywiście przy pierwszym locie objaśniał uczniom położenie szybowca podczas zakrętów. Zaledwie znalazł się w powietrzu i zakręcił wiraż w obydwie strony, wywołał okrzyki zachwytu początkujących pilotów.

— Maryśka na start! — wywołał dyżurny startu nazwisko pilotki.

Tłumiąc niepokój usiadła na siedelku, z większą niż zazwyczaj troską sprawdzając działanie sterów. Pracowały bez zarzutu.

— Nie będę drugi raz powtarzał zasad lotu z wirażami. Sądzę, że dobrze zapamiętałaś, co masz robić. Wystarczy, gdy zrobisz podczas lewego lotu jeden zakręt w prawo — tłumaczył instruktor wpatrując się bągowo w twarz pilotki.

Nie dostrzegł na niej lęku.

Maryśka podczas naciągania lin kreśliła w myśli zakręt, a gdy znalazła się w powietrzu, skierowała drążek w prawo, przy jednoczesnym pchnięciu orczykiem w prawą stronę. Zaledwie to uczyniła, spostrzegła, że prawe skrzydło przysiono jej zupełnie zbocze aż do ziemi, natomiast lewe uciekło w górę. Ziemia, którą w kategorii "A" zawsze uchwyciła kawałkiem, teraz zniknęła jej z oczu, a tylko zdołała wrokiem uchwycić kawałeczek z lewej strony i to ukośnie. Zobaczyła natomiast, jak nigdy przedtem — olbrzymi szmat nieba.

Wrażenie było tak mocne i nieoczekiwane, że pilotce zdawało się, jakby lewe skrzydło odleciało i szybowiec spadł w dół na prawe skrzydło.

— Co to jest? — starała się trzeźwo rozumować.

Mimo, że poczuła w głowie zamęt, nie poddawała się uczuciu lęku. Powoli przyciągnęła do środka drążek i wyrównała nogi na orczyku. Po kilku sekundach zobaczyła nie tylko tę kochaną ziemię, ale i obydwie skrzydła w linii poprzecznej. Niebo, jak przystało, wywindowało się na swoje miejsce w górę.

— A więc to był ten stawy wiraż, który tyle strachu napędza nowicjuszom — rozmyślała, z trudem opanowując silne wrażenie.

Nagle poczuła, że aparat zaczął się chwilać i linki przestały drżeć. Zrozumiała.

Zrozumiała, że straciła szybkość. Tę szybkość, o której tak dużo mówił instruktor na starcie. Bez namysłu skierowała dziób Wrony do ziemi. Szum skrzydeł, przujących powietrze i świst linek upewnił ją o zdobyciu z powrotem szybkości.

— Całe szczęście, że jej nie utraciłaś przed wirażem. Nie obroniłaś się przed ślizgiem na skrzydła — zwrócił jej uwagę kierownik pilotażu, skoro wróciła na start.

— A wiraż był dobry? — spytała nieśmiało.

— Bez zarzutu.

— Pilot Buleski na start!

Siedelko zajął najstarszy wiekiem uczeń, kierownik drużyny żeglarskiej. Siedelko zajął najstarszy wiekiem uczeń, kierownik drużyny żeglarskiej. Jak przystało na prawdziwego żeglarskiego, wykonał wiraż, jak stary pilot.

— Tak się lata! — wskazał instruktor na płynne ruchy wykonującego przepisowy wiraż pilota Buleskiego.

— Proszę zanotować w "uwagach": pilot Klasa ma już słabsze tendencje do świecy — zwrócił się instruktor do dyżurnego startu, zapisującego loty.

— Następny!

Ryski swoim opanowanym lotem wzbudził zachwyt wszystkich na starcie.

— Chłopy! Wyrzucić go w górę, gdy przyprowadzi szybowiec — wskazał instruktor na lądującego bez zarzutu pilota.

I jak przepowiedział z rana Klasa, tego dnia posypały się kategorie jak z rękawa.

Zachodzące słońce obejmowało ostatnimi promieniami wzgórze Chelma, rozbrzmiewające od radosnego gwaru pasowanych na rycerzy przestwoży — nowych pilotów. Najgłośniejszy z całego dnia, pożegnany promyk słońca gromada przyjęła okrzykami zachwytu.

— Pracowicie spędziliśmy dzień — odezwał się zadowolony kierownik lotów, pomagając prowadzić szybowiec do hangaru. — Na uczczenie uzyskania tytułu kategorii zapalimy sobie ognisko po kolacji. Dobrze?

Pilotom nie było tego trzeba dwa razy powtarzać. Zaledwie ułożyli na spoczynek kochane Wrony, rozlegli się po lesie, znosząc całe naręcza suchych gałęzi, opodal pod wysoko zawieszonym na maszcie sztandarem.

Wkrótce buchający wesoło płomień oświetlił wieczorny zmierzch, nadając lasom Czantorii przedziwne kontury, jakby z lasów tych wyłaniały się zbite szeregi śpiących rycerzy Chrobrego.

Czas mijął. Instruktor opowiadał w gawędzie o tęsknocie klasieka do skrzydeł... Zrobiło się późno. Harcerze na komendę, jak jeden mąż stanęli w dwuszeru niuruchomo. Z piersi ich popłynęła nad Beskidy w niebo harcerska pieśń na dobranoc:

Idzie noc —
Słońce już
zeszło z gór,
zeszło z pół,
zeszło z mórz.
W cichym śnie
spocznij już,
głowe złóż...

Ostatnie słowa przeszły w cichy szep, łącząc się z ciszą noży lipcowej. Przez lasy Beskidów przeszło ciche drżenie, leśne ptactwo zniuruchomiło w swoich pieleszach, pogrążając się z całą naturą w majestatycznym, spokojnym śnie.

Ognisko rzucając ostatnie błyski stopiło się z jasnością promieni rzuconych z horyzontu przez wychodzący z mroku księżyc. Chłopy rozmazani nastrojowymi pieśniami i gawędą szli po osrebrzonej rosą trawie prawie na palcach. Jakies sto metrów od namiotów dostrzegli kryjące się na ziemi dwa ludzkie cienie.

— Kto tu? — spytał instruktor podchodząc bliżej.

Nie otrzymali żadnej odpowiedzi.

Harcerze schylił się nad nieznanymi. Księżyc oświetlił drzące, zaplankane twarze pastuchów Jedrka i Władka.

— A wy co tu robicie? — zdziwił się niezmiernie kierownik lotów.

Pasterze nie od razu odpowiedzieli.

Światowy Rok Uchodźcy

WYJAZEK Z KAZANIA KS. ARCYBP. GAWLINY NA UROCZYSTOŚCI POL. KOMIT. IMIGRACYJNEGO

(Dokończenie ze str. 4-tej)

"Na tym przykazaniu powstał Komitet Imigracyjny, dziś jedyna organizacja, która temu celowi się poświęca. Wiem, że chcielibyście jeszcze więcej zrobić dla naszych biedaków. Zachęcam gorąco wszystkich rodaków do poparcia Was i współpracy. Tutaj powołuję się na słowa św. Pawła, który tak pisał w liście do Galacjan: "Dajcie Wam świadectwo, że wyślubiście nawet własne życie, a mnie będziecie dali..."

"Mnie" - to znaczy tym jednym uchodźcą, tym, którego tego szczęścia nie znalazł, jak Wy, znajdujący się na tej gościnniej ziemi amerykańskiej. Jesteśmy przecież z jednego narodu, jednej krwi i jednej kości.

wygnanie jest przykry, to wiecie sami.

"A teraz ja się pytam Was wszystkich. Was oświele oddawna i Was, którzyście tutaj przyszli i znaleźliście wolność, chleb i spokój! Czy Wyście naprawdę już wszystko zrobili, co by zrobić można dla tych biednych, którzy leżą do Was chęć przyjęć? Bądźcie miłosierni, jako i Ojciec Wasz w Niebieskich miłosierny jest. To jest mój apel do ofiarności i szlachetności. Nie tylko affidavity, ale i część Waszych oszczędności trzeba się należał tym, którzy Wam będą dziękowali tak, jak Panu Bogu dziękują, na kolana, za wolność i za chleb, i przez to sięgną do bogostawieństwa. Boże na siebie i na swoje rodziny.

"A więc apel mój kończę tym słowem: spełnijcie swoją obowiązkową miłość wobec Boga i niech Pan Bóg Wam błogosławi, a Matka Najświętsza niech Was zawsze otacza swoją najczulszą opieką."

"W nabożeństwie, które celebrował ks. Prałat Burant, brał udział ordynariusz diecezji w Norwich, Conn., Biskup Flanagan, ks. Prałat McCarthy - zastępca dyrektora NCWC oraz przedstawiciele polskiego duchowieństwa.

"Blisko cztery tysiące osób uczestniczyło w tej uroczystości. (IC).

Caniavetes desde Cr\$ 28,00 a Cr\$ 1.000,00; navallas desde Cr\$ 180,00 a Cr\$ 480,00; maszyny do włosów od 475,00 do 800,00 krzewiarki; kosi-estr. Cr\$ 785,00 t. d. Maszyny do młyna od 580,00 do 2.600,00 krzewiarki; Tabaki do zżywania.

Florecki - Rosário 66.

Oticia Curitiba

Jedyna specyfikowana
IRMAOS BARBOSA LTDA.
CURITIBA
Matriz: Rua Mons. Celso, 27
Praça Zacarias, 92 (Filial)
Rua 15 de Novembro, 139
Filial w PONTA GROSSA: Rua Augusto Ribas, 821

DR. STANISŁAW BEMBEN
- LEKARZ -
Klinika ogólna: leczy choroby kobiece, choroby żołądka, wątroby i wewnętrzne.
Kons.: Praça Zacarias, 80, 3-cie piętro, sala 306. Przyjmuje w poniedziałki, wtorki i czwartki od 9 - 12 i od 18:30 - 19:30, w środy i soboty od 16 - 19. Rez.: Rua Julia da Costa, 388
CURITIBA - Telefon 4-2644

ADWOKAT LUDWIK MALCZEWSKI
BIURO ADWOKACKIE
Rua Voluntários da Pátria n.º 489 - Tel. 4-4819

Casa Cruzeiro
Sielski, Sbalqueiro & Cia.
Fone 4-1749
Praça Coronel Enéas, 152
Filial: Rua José Bonifácio, 61
Zelastwo, naczynia, szkło farby, oleje, pokosty, nasiona ogrodowe, artykuły na prezenty itp. - CENY NISKIE

Casa Tarobá
AV. JOÃO PESSOA 111
As melhores GELEADEIRAS
Consulte nossos preços e condições de pagamento

DR. JAN GRABSKI i DR. C. J. GRABSKI - Adwokaci
RUA DR. MURICI, N.º 542 - 2.º ANDAR - SALA 206
EDIFÍCIO PEDRO DEMETERCO - CURITIBA - PARANA

Ind. e Com.
Gotthard Kaesemodel Ltda.
Caixa Postal, 66 - JOINVILLE - SC.
Telegrama: KAESEMODEL - Rua Joaquim Nabuco, 170

DEPOSITO	CURITIBA
RUA PAULA	Telefone
GOMES,	4-4184
n.º 130	CAIXA POSTAL
	661

ADUBO
ADUBO "COMETA" Tipo "Osso" para plantação em geral. CAL e CALCÁRIO para neutralizar as terras ácidas. FARINHA ALIMENTÍCIA e OSTRA Cometa para criação de gado e aves. MATERIAIS AGRÍCOLAS: Pulverizadores, plantadeiras, ferramentas etc. INSECTICIDA: Gesarol, Rhodatox, etc. FERTILIZANTES Salitre do Chile, Superfosfato, Cloreto de Potássio, Sulfato de Cobre, Hiperfosfato, etc.
ADUBO "COMETA"
A GARANTIA DAS BOAS COLHEITAS!
FABRICANTES DE ADUBOS PARA TODOS OS FINES!

MOTORY ELEKTRYCZNE, MOTORY DIESEL I MASZYNY
RICA LTDA. - PRAÇA SENADOR CORREIA 47/51
(Obok Estação Rodoviária)
CURITIBA - Caixa Postal 2575

ATRAMENT, FARBA DO PIECZATEK GUMOWYCH I METALOWYCH; ATRAMENT DO PIOR WIECZYNYCH, GUMA ARABSKA SA NAULEPSZE I NAJEKONOMICZNIEJSZE TYLKO

MARKI TUCANO
FABRYKA PRODUKTÓW TUCANO znajduje się przy Rua Aferees Angelo Sampaio Nr. 987 w Kurutybie, Telefon 3532.
Fabryka TUCANO wyrabia też Atrament w Proszku, który kosztuje 4 razy taniej od jakiegobądź innego atramentu. Gwarantujemy dobroć naszego wyrobu.

CASA DOS PINTORES
Nowy Adres: PRAÇA OSÓRIO - EDIFÍCIO ASA - FONE 4-6460

DR. E. TEMPSKI - Lekarz

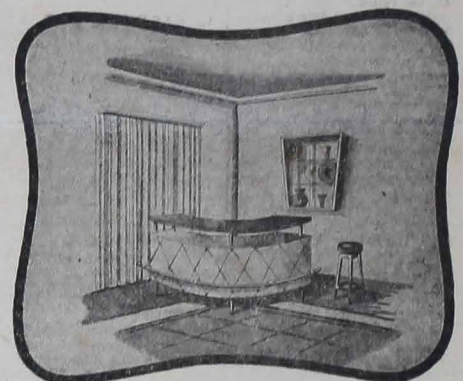
FRAKTYKOWAŁ W SZPITALACH W POLSCE
Przyjmuje od godz. 8-ej do 12-ej. Konsultorium: PRAÇA GENERAL OSÓRIO N.º 398, Piętro
Rezydencja: Ulica 7 de Setembro, 3230 - TELEFON 4-5921

Retificadora Braspol Ltda.
Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. Robota gwarantowana i szybka. CENY PRZYSTĘPNE.
R. MARECHAL FLORIANO 1.773 - Fone 4-2635
CURITIBA - PARANA

ODDZIAŁ "DIAGNOSTICO PRECOCE"
LECZENIE RAKA KOBIET
Casa de Saude DR. MOYSÉS PACIORNIK
RUA LOURENÇO PINTO, N.º 83
FONE: 4-2222 - CURITIBA

DR. EDWARD ŻELAK - Adwokat
Złatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze.
RUA EMILIANO PERNETA n.º 10 - 4 piętro - Conj. 401 (Esq. Pr. Zacarias) - Edif. Quinco Cabral
Telefon 4-0278 - CURITIBA

DRUT KOLCZASTY
Z POLSKI BEZPOŚREDNIO DO PARANY IMPORT WŁASNY
COMERCIAL POLPARANA S.A.
RUA CARLOS DE CARVALHO - 356 - 360
FONE: - 4-1574
CURITIBA - PARANA
ROLNICY: ZGŁASZAJCIE SWOJE ZAMÓWIENIA!

POLSKI SKŁAD MEBLI URBAN & CIA. LTDA.
Meble nasze są bardzo mocne i luksusowe. Sofy-łóżka, fotele, materace sprężynowe najlepszej marki, dywany, materiały wchodzące w zakres umiłowania, dekoracje we wielkim wyborze, aby można obsługiwać swą liczną klientelę.
Skład: RUA CARLOS DE CARVALHO, 350 - CURITIBA
Fabryka: RUA BRIGADEIRO FRANCO, 541

CASA PARIS sprzedaje na zimę
swety wełniane damskie, męskie i dla dzieci oraz najrozmaitsze artykuły dobre, tanie i na to wszystko daje 20% zniżki. PRAÇA TIRADENTES, 306, RÓG CRUZ MACHADO - CURITIBA.

MIRTILLO TROMBINI S/A
HURTOWCY PAPIERU WOGOLE
Dostawcy "FITAS ADEZITE", "TINTAS PILOT", "TINTAS RENNER" DO DRUKU I "SILK-SCREEN" - TOREBKI PAPIEROWE I T.P.
RUA JOSÉ LOUREIRO, 550 - FONE: 4-4458

"A VENCEDORA"
FRANCISCO LACHOWSKI, FILHOS & CIA. LTDA.
CURITIBA - RUA CABRAL, 451 - TELEFON 4-6894
Największa Fabryka cukierków i karmelków w Paranie. Wyrabia cukierki malinowe, kokosowe, migdłowe, cytrynowe, mleczne, gumowe itd. Towar pierwszej jakości po cenach przystępnych

Werneck & Cia. Ltda. "ROCHEDO"
FABRICA DE TINTAS, ESMALTES E VERNIZES
CAIXA POSTAL 347 - Mówi się po polsku

FARTUSZKI
Konfekcje z materiałów własnej Fabryki, w starych kolorach w oryginalnych deseniach dla Pań i Dzieci można nabyć w wielkim wyborze od Cr\$ 52,00 w składzie

CASA HOFFMANN
CURITIBA - RUA CLAUDINO DOS SANTOS, 52 (ANTIGA PRAÇA DA ORDEM)

ALBERTO NIGRO S. A.
IMPORTAÇÃO - COMERCIO - REPRESENTAÇÕES
Fundada em 1928
NARZĘDZIA DLA ROLNICTWA I WARSZTATÓW
Naczynia emalowane oraz artykuły szklane. Naczynia, lony dla aut ciężarowych. Rury z żelaza lanego i galwanizowane. Kąble, wanny, umywalki i szafy, stawy oraz inne artykuły dla instalacji.
Dostawcy materiałów dla Szpitali i Kościołów, Kolegiów i dla różnych budowli Rządowych.
Mozajki ("Pastilhas") porcelanowe na podłogi i na ściany domów ("Fachadas"). Rury, dachówki i Zblorniki na wodę. Koła kamienne "Emersit" dla pił i szlifierki mechanicznej oraz "Lizas" w rolkach dla różnych celów.
RUA DR. MURICI, 419
CURITIBA - CAIXA POSTAL, 480 - PARANA

PEROLA OTICA MODERNA
H. KAMINSKI & CIA.

Obrazki, Własna Fabryka, Blizuteria, Skład Zegarmistrzowski - Okulary. RUA 15 DE NOVEMBRO, 369 - Curitiba

CASA KANIAK
ZAKŁAD KRAWIECKI
Artykuły Męskie i dla Dzieci
Przyjmuje się pierwszorzędnie ubrania męskie i kostiumy damskie. Wyborowe materiały krajowe i zagraniczne.
CENY PRZYSTĘPNE
RUA DEZEMBARGADOR WESTFALA, 178
TELEFON 4-6838 - CURITIBA
MÓWI SIĘ PO POLSKU - SWÓJ DO SWEGO!

CASA DOS PINTORES
Nowy Adres: PRAÇA OSÓRIO - EDIFÍCIO ASA - FONE 4-6460

